

GODE RÅD TIL BONDING AF KALVE TIL AMMETANTER

Med de rette forudsætninger kan kalve bondes med ammetanter i løbet af en uge. I dette faktaark gives gode råd til hvordan bondingen udføres effektivt, så det ikke bliver en alt for tidskrævende proces.

iben@icoel.dk

kifjo@frilandsdyr.dk

FORBEREDELSE

PLADS OG INDRETNING AF BOKSEN

Når du skal bonde kalve med ammetanter er det vigtigt at koen og kalvene opfatter sig selv som en selvstændig enhed/flok. Derfor bør du så vidt muligt undgå at de bliver påvirket af andre køer i nærheden. Der er bedre chancer for at de bonder, når de ikke kan se eller have fysisk kontakt med de andre køer. Såfremt boksene er ved siden af hinanden, kan du sætte en midlertidig afskærmning op.

ANBEFALET BOKSAREAL

Mindst 16 m² til en ko med 2 kalve.

KØERNES ADGANG TIL FODERTRUG ELLER LIGNENDE

Fodertrug eller adgang til foderbord bør være udformet og placeret i en højde, så kalvene kan æde sammen med koen. Det er med til at bonde dem bedre.

KALVESKJUL

I et hjørne af boksen etableres et midlertidigt kalveskjul med plads til alle kalvene samtidigt. Det skal være muligt for koen at nå ind over og få kontakt med kalvene.

UDVÆLGELSE AF AMMETANTER

Ammetanter udvælges på baggrund af mælkeydelse og hvor mange kalve, det passer til. Regn med at køerne stadig skal fodres som de øvrige malkende køer, når de skal give mælk til 2-3 kalve.

INTRODUKTION AF KO OG KALVE

Eksempel på bonding (tidspunkterne kan tilpasses efter bedriftens rutiner). Det er en god idé at flytte kalvene hen i boksen aftenen inden ammetanten sættes ind. Her kan de få tilbudt en elektrolytblanding.

DAG 1

- Inden koen flyttes, er hun blevet malket og har kun fået begrænset med foder. På den måde er hun lidt sulten og vil fokusere på nyt foder i stedet for på kalvene, når de lukkes til.
- Kalvene er lukket fra i kalveskjulet.
- Koen flyttes ind i boksen 1-2 timer, før kalvene lukkes ud fra kalveskjulet. Der skal ikke være noget foder til koen. Det giver koen tid til at se kalvene an i nogle timer, mens de er lukket fra i kalveskjulet.
- Koen fodres og opbindes i løs grime eller fanggitter lige inden den første kalv lukkes ud. Kalven hjælpes hen til yveret, hvis nødvendigt. Når den første kalv er startet med at die og har godt fat, lukkes den anden kalv til.
- Luk koen og kalve sammen f.eks. 4 timer efter at koen er malket. Så er der hverken for meget spænd på yver eller for lidt mælk til kalve.
- Når kalvene er færdige med at die, lukkes de fra igen.
- Den første dag går med at få kalvene til patterne - det gøres 2 gange - morgen og aften, og kalvene er dermed lukket fra igen midt på dagen og om natten.

DAG 2-7

Næste morgen tjekkes det, om kalvene selv søger hen til yveret, mens koen igen er opbundet. Hvis koen er rolig og nemt accepterer kalvene, så er opbinding ikke mere nødvendig. Nogle køer bindes kun 1-3 gange, mens andre er lidt længere tid om at acceptere kalvene og må bindes op i 3-4 dage. Kalve, som går ved en rolig ko, der hurtigt accepterer dem, kan fra 2. dagen nøjes med at være lukket af i kalveskjulet om natten. Bondingen foregår typisk

over en uge. I nogle tilfælde vil koen slet ikke vide af kalvene, og i de tilfælde bør hun straks skiftes ud med en ny.

Sørg for ro og undgå for store ændringer omkring dyrene i starten, så bondingen "ikke forstyrres". Udskyd for eksempel afhorning og studning af kalve til ammetante og kalve har været sammen i 2-3 uger.

UGE 2-4

Ammetanter og kalve flyttes til fællesboksen. Det er en fordel med mindre grupper på 3-4 ammetanter med kalve, så det stadig er overskueligt at følge om køerne passer kalvene i de første uger i fællesboksen.

I fællesboksen bør kalvene også have et kalveskjul med dybstrøelse og hvis det er i en åben stald, så sørg for overdækning, så kalvene ikke får træk. Kalvene vil selv finde ind i kalveskjulet,

men køerne skal gerne kunne se dem ude fra fællesområdet for at undgå stress.

Tilbyd eventuelt elektrolytblanding i kalveskjulet og kraftfoder/hø/ensilage. Bedst er det, hvis kalvene kan nå op og æde og drikke samme sted som køerne, da de vil efterligne køernes adfærd tidligt.

Dette faktaark er udarbejdet i projektet GrOBEat Grass-fed Organic Beef for Sustainable Eating.

PROJECT
GrOBEat
Grass-fed Organic Beef for Sustainable Eating